

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Hírdetési árak:

Magyarországon: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Ugyanahol: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

11901—1905. B.

Ő Felsége a Király nevében!

A debreceni királyi törvényszék, mint sajtó-bíró, a Kerekes János kir. törvényszéki bíró elnöke alatt Patay Ferenc kir. törvényszéki bíró, Tóby István kir. törvényszéki bíró, valamint Magoss Kálmán kir. törvényszéki aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a vádtanácsnak 1905. évi 6508. B. szám alatt kelt vádhatározatában Haraszti Lajos ellen sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt foglalt vád fölött, a kir. törvényszéknek 1905. évi ad.: 6508. B. szám alatt kelt végzése folytán Berger Dezső, mint főmagánvádlónak, a szabadlábban levő vádlótnak, Dr. Kardos Samu ügyvéd helyett Dr. Mandel Gyula ügyvédjelölt, mint védőnek jelenlétében, 1905. évi november hó 8-ik napján Debrecenben megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Ítélt:

A kir. törvényszék szabadlábban levő Haraszti Lajos (24 éves, ev. ref. vallású, síklési születésű és lakos, magyar honos, nős, vagyontalan, hirlapíró) vádlóttat a miatt, hogy a Debrecenben megjelenő „Szabadság” című napilap 1904. évi július hó 30-án megjelent 208 ik számában „Megkínzott cseléd” cím alatt Berger Dezső főmagánvádlóról azt írván, hogy cselédjét úgy megverte, hogy az súlyos betegségbe esett, olyan tény állított, mely valódisága esetén a nevezett ellen a büntető eljárás megindításának okát képezné, a Btk. 258. §-ába ütköző s a Btk. 259. §. szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás vétségében

bűnösnek mondja ki és ezért őt, a Btk. 259. §-a alapján, azonban a Btk. 92 §. alkalmazásával az 1892. évi XXVII. t. c. 3 §-ában meghatározott célokra fordítandó, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő, behajthatatlanság esetén a Btk. 53. § a értelmében Kettő (2) napi fogházra átváltoztatandó Husz (20) korona fő és Egy (1) napi fogházra átváltoztatandó Tíz (10) korona mellék pénzbüntetésre ítéli.

Kötelezi ezenfelül vádlottat, hogy a m. kir. államkincstár részére az 1890. évi XLIII. t. c. 9. §-ában megírt módokat mellett az eddig felmerült 57 korona és az ezután felmerülhető eljárási, valamint az esetleg felmerülendő tartási, mint büntetői költségeket fizesse meg.

A büntetői költségeket azonban az 1890. évi XLIII. t. c. 4. § a alapján vele szemben egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja. A Btk. 277. § a és a B. P. 574. §-ának utolsó bekezdése alapján elrendeli a kir. törvényszék, hogy ezen ítélet jogerőre emelkedése után indokolásával együtt a „Szabadság” című Debrecenben megjelenő időszakos lapnak, az ítélet kézbesítése után legközelebb megjelenő száma legelején az 1848. évi XVIII. t. c. 35. §-ában meghatározott 200 (Kettőszáz) korona büntetés terhe alatt, a lap tulajdonosa, illetőleg kiadója tegye közzé.

Indokok:

A főtárgyalás adataival, nevezetesen Haraszti Lajos vádlott beismerésével, Berger Dezső sértett és Rudnyánszky Gyula tanu eskü alatti vallomásával, valamint az 1. irj. szám alatt fekvő hirlappéldánnyal a kir. törvényszék bizonyítottan találta, hogy

Haraszti Lajos a Debrecenben 1904. évi július hó 30-án megjelent „Szabadság” című időszakos lap 208. számában, mint nevezett lap munkatársa „Megkínzott cseléd” cím alatt a következő tartalmu hirlapi közleményt tette közzé: „Berger Dezső Kossuth utcai lakos cselédje, Prippon Anna már régebbi idő óta nagyon gyengélkedett, úgy hogy alig tudta szolgálatát teljesíteni. Föl is mondott a gazdájának, aki azonban nem akarta azt tudomásul venni. Sőt mi több, kiméltlenül elverte a szegény leányt. Trippon Anna följelentette gazdáját a rendőrségen, a mely megindította az eljárást. A cseléd azután kíváncsorgó a kórházba, ahol megvizsgálták sérüléseit és nyomban ott is tartották. Állapota elég súlyos, de azért felgyógyul, mert jelenleg gondos ápolásban részesül.” Haraszti Lajos vádlott beismerte, hogy a kérdéses hirlapi közleményt ő írta, azonban védekezésül azt adta elő, hogy ő a cikk megírásánál teljesen jóhiszeműleg járt el, mert az adatokat Hepke Viktor kórházi tisztviselőtől saerezte, ki a leányt a kórházba történt felvétele előtt kihallgatta, így a dolog előtte kétséges nem lévén, annak valódiságáról meggyőződést szerezni szükségesnek tartotta.

Mint hogy a fentebb jelzett hirlapi közleményben foglalt tényállítás valódisága esetén Berger Dezső ellen a büntető eljárás megindításának okát képezné, ekként a rágalmozás tényálladékát megállapítja; mint hogy a rágalmozó állítás nyomtatvány útján közzétett el; mint hogy továbbá vádlott, saját beismerése szerint az előadott tényállítás valódiságáról meggyőződést nem szerzett; mint hogy a magánvádra jogosított sértett indítványát kellő időben előterjesztette, beszámítást kizáró ok pedig fenn nem forog: a kir. törvényszék Haraszti Lajos vád-

A különös nagybácsi.

(Alphonse Allais.)

Vasárnap este, — oh mily melancohlikusan — a Saint Michel boulevardon sétáltam ismét fel-le.

(Régi szokásom, hogy minden vasárnap estét a Quartier Latin-ben töltök el. Síralmas arcot vágok, s ha a járókelők megkérdeznék, hogy mi a bajom, azt felelném nekik: Az ifjuságomat temetik.)

No igen, amint a boulevardon sétálok megszólít egy gimnazista, sapkáját kezében tartva, s mosollyal ajkán (egy kissé zavartan mosolygott):

— Boosánat uram, mondá, nem volna olyan szives nekem egy nagy szivességet tenni, mely jóformán semmi fáradságába sem kerülne?

— Ha csakugyan ama vállalkozás semmi fáradsággal sem jár, úgy szivesen rendelkezésére állok. De miről is van szó?

— Egész egyszerűen a lyeumba kellene engem hazakisérnie. A felügyelő előtt Ön úgy bucsuzna el tőlem mintha a nagybácsim volna.

— De miért választott éppen engem ki sok ember közül e feladatra, fiatal barátom?

— A méltóságteljes és komoly arca miatt uram!

Egyáltalában nem vagyok büszke, de az ilyen felelet hizeleg az embernek. El is indultunk, a diák s én. A diák az örömtől szinte sugározva, én méltóságteljesen.

A társalgóba, a tanulók kimenőjére felügyelő előtt megkettőztettem méltóságomat.

— Jó éjt öcsém!

— Jó éjt, bácsikám!

— Dolgozz serényen, öcsém, s jól vigyázz, nehogy vasárnapra bármikor is be légy csukva. Legyen mindig szemed előtt, mit Tacitus mondott: Dolgozzunk és viselkedjünk jól, mert igen helyesen jegyzi meg Lukrécia egyik halhatatlan költeményében munka és jó viselet nélkül semmire sem fogjuk vinni. És különösen légy udvarias és engedelmes tanítóiddal szemben: A legnagyobb tisztelet illeti meg a tanítókat.

A szegény kis diák nem valami jól érezhette magát rögtönzött nagybácsijának konyhalatinsága miatt, — a szintén rögtönzött idézeteket ugyanis latinul akartam volna kifejezni, de hát nem valami jól ment. S végül pedig egy félénken befejező köszönetet kockáztatott meg: Jó éjt bácsikám!

Ebben a pillanatban démoni eszme villant át agyamon. Észrevettem, hogy a

diák mellényzsebéből pompás aranylánc függ alá.

— Hogyan, kiáltottam fel, az órádat itt is hordod a lyeumba? Nem tudod, hogy Rómában is minden iskola kapujánál hivatalnok állott azzal a megbizással, hogy a kis tanulókat megmotozza s elvegye tőlük homok, vagy vizirájukat, melyeket tógájuk alá rejtettek? Ezt scholarius destroussat ornakbívták, s Saliustius is mondotta már abban a korban: Az óra szórakozottságot okoz a fiatal tanulóknak. Add át azonnal órád!

— De bácsikám

— Semmi de, add át ha mondom!

A felügyelő is közbelép:

— Adja át nagybátyjának óráját. Különben is az iskolában nincs arra semmi szükség!

A diák már-már komoly nyugtalanságot érzett az óra irányában, mikor én meghatva ezen ifjui aggodalomtól, így szóltam: — Jól van hát fiam, tarsd meg az órád, de legyen az mindig symboluma annak a pótolhatatlan időnek: Fugit irreparabile tempus

Az ifju nem hallgatott tovább. Eltűnt gyorsan a folyosó homályában én pedig sejtem, hogyha a következő vasárnap is rögtönöz magának nagy bácsit, úgy nem én hozzám fog fordulni.

Ford. Dzsó.

Legjobb téli cipők GLÜCK EDÉNÉL KAPHATOK.

csak

Piac és Kossuth-u. sarok. Kistemplommal szemben.

lottat a Btk. 258. §-ába ütközve, s a 259. §. szerint minősülő nyomtatvány után elkövetett régalmaszítvárságában bűnösnek mondta ki, s a Btk. 259 §-a alapján megbüntette.

A büntetési tétel megállapításánál enyhítő körülményül mérlegeltetett vádlott büntetlen előélete, beismerése és az a meg nem cáfolt védekezése hogy a hírlapi köz eményt jóhiszeműleg írta meg.

Ezen enyhítő körülményeket, súlyosító körülmény hiányában a kir. törvényszék annyira nyomtérősen találta, hogy azok alapján a vádlottra kiszabható fogház büntetés legkisebb mértékét is tulajdonosnak találta, miért is a büntetés kiszabásánál a Btk. 92. §-át alkalmazta s a vádlott főbüntetését fogház helyett a bűnössége fokának megfelelő pénzbüntetésben állapította meg. A bűnösség kimondásának folyományaként a B. P. 480. §-a alapján kötelezendő volt vádlott a büntető költségeknek az 1890. évi XLIII. t. c. 9. §-ában meghatározott módokat mellett a m. kir. államkincstár részére leendő megfizetésére, mely költségek azonban vele sze aben. hatóságilag igazolt vagyontalansága folytán az 1890. évi XLIII. t. c. 4. §-a értelmében egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítottak.

Az ítélet közzétételére vonatkozó intézkedés arra való figyelemmel, hogy a büntetendő cselekmény időszaki nyomtatványban követeltetett el, a Btk. 277. §. utolsó bekezdése, a B. P. 574 §-a és az 1848. XVIII. t. c. 35. §-án alapul. A védő ellenzése dacára a kir. törvényszék azért eszkezte meg Berger Dezső főmagánvádlót vallomására, mert annak törvényes akadályja nem volt.

Kelt a debreceni kir. törvényszék, mint sajtóbírósnak 1905. évi november hó 8-ikán tartott üléséből.

Kerekes János sk. ft. elnök, Tóby István sk. előadó.

Hivatalos másolat hitelűl.

Debrecen, 1905. évi december hó 18.

Zagyva
kiadó.

Végzés.

11901—1905. B. Az 1905. évi november hó 8-án kihirdetett első bírói ítélet jogerőre emelkedvén, a kir. törvényszék az ítélet hiteles kiadmányát — végrehajthatóságot feltüntető záradék reávezetése után — vádlott erkölcsi és vagyoni bizonyítványával, valamint a költségjegyzékkel a kir. ügyészséghez átteni; — ugyanez ítélet hiteles kiadmányát a „Szabadság” című lap legközelebbi számába leendő közzététel céljából, nevezett lap tulajdonosának megküldeni rendeli azzal, hogy azon lappéldányt, melyben az ítélet közzétételik, az alulírt bírósághoz 8 nap alatt a törvényes következmények terhe mellett mutassa be.

Kelt a debreceni kir. törvényszék, mint büntetőbírósnak 1905. évi november hó 8-án tartott üléséből.

Szűts
elnök.

Kókay
jegyző.

A nagy fordulat.

— A tegnapi nap. —

A Fejérváry-kormány lemondása.

— dec. 20.

A képviselőház tegnapi határozatának és annak a méltóságjeljes magatartásnak, melyet a nemzet törvényhozása tegnapi ülésén tanusított, meg van a nagy eredménye.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök (amint tudósításaink jelentik) ma Bécsbe utazott. Beadta az egész kabinet lemondását. Ő Felsége ugyan nem határozott, okunk van azonban annak föltételezésére, hogy az uralkodó ezuttal a bajszölvő kormány lemondásának végleges elfogadása mellett fog dönteni.

Ezuttal kezdődik a válság megoldása, a melyet a magát a hatalom polcán képező kormány töle telhetőleg akadályozott.

Következnek az egyeztető tárgyalások, a melyek eredményét őszinte örömmel fogadjuk, ha az *tisztességes béke lesz*, a melyben a király felfogása tiszteletben részesül ugyan, de a nemzeti jogok sem szenvedhetnek semmi-féle csorbát.

Nem tudjuk, mi lesz a Karácsony hangulatában megindult mozgalom eredménye és jóslatokba sem bocsátkozunk. A kormány fölmentését azonban sokat ígérő kezdetnek fogadjuk el s a béke megkötésére hivatott tényezők bölcseségétől, hazafiságától reméljük a további kedvező fejleményeket.

Ez a jövő zenéje. A nagy fordulat azonban nem ment fel beuntunket az alól, hogy a tegnapi nap jelentőségét méltassuk, mert az egyelőre bizonytalan jellegű kormány-válság annak jelentőségét nem szállíthatja le.

Annak örvendünk, hogy a tegnapi nap elmúlt, még pedig elég szerencsésen. December 19-ike, akár egy lutria huzás napja, mikor mindenki a nyerő számról álmodozik.

Most is kijött sokaknak a nyerő száma, mert attól tartottak, hogy ez a nap sok bajt, kellemetlenséget, vagy szerencsétlenséget is fog szerezni.

De nem történt semmi, így mindenki nyugodtan hajthatja ismét álomra fejét. A nagy politikusok törték a fejüket, mi is lesz e napon, vagy ezután?

Mert hogy valami lesz, vagy valaminek lenni kell, erre mindenki el volt készülve.

Mondgatták az emberek:

Mi lesz a királyi kéziratral?

Mit határoz a képviselőház?

Mire határozza el magát a nemzet?

Mit hoz a jövő?

Ezek mind olyan képzelődések, melyekben jól esett mindenkinek magát ringatni.

Nos, elérkezett a várva-várt nap.

S ugyan mi lett az eredmény, a következmény?

Annyi, mint semmi.

Gyászmagyarkák vagyunk, azok is maradunk.

A kezünk mintha meg volna kötve, nem teszünk semmit, mert nem tehetünk.

Halad minden a régi útján, az ország pedig marad.

Visszamarad fejlődésében, előmenetelében.

A nemzet pedig aggódva kérdi:

Mi vár rám, üdv, vagy szerencsétlenség?

S e kérdésre sehonnán sem jó biztató válasz.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 20.

A képviselőház tegnapi ülése után, mint már előre jelentettük, Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma reggel Bécsbe utazott, hogy jelentést tegyen a királynak a politikai helyzetről. Koalíciós körökben elterjedt hírek szerint, a miniszterelnök ezuttal be fogja

nyújtani a kormány lemondását. Erre annál is inkább kényszerítve van — mondják a koalíción — mert Lukács György lemondása folytán ugyanis beállna egy részleges kabinetválság s csak könnyítene a helyzetet, ha ezt elkerülendő, a kormány egy rekonstruálás kapcsán újból kinevezeti magát.

(Békehangok.)

Mindenféle békehirek vannak forgalomban. Békeszerzőlő Lukács Lászlót nevezik meg, aki csakugyan nagy buzgalommal keresi a koalíciós vezérférfiak társaságát. Értesülésünk szerint a Lukács László békeakciójáról szóló híreknek csakugyan van némelyes alapjuk, de — a helyzet el van mérgesedve, s így a pozitív béke nehezen valószínűsíthető meg.

Egyébként most már nyilván való, hogy a koalíció békehajlamainak legnagyobb bizonyítéka a március 1-ig történt elnapolás.

Ugyanis most már teljesen ki van zárva, hogy a külkereskedelmi szerződések parlamentáris uton elintézhettek legyenek. Már pedig a koalíción kijelentik, hogy ők egyáltalában semmi ebből származó odiumot nem hajlandók magukra vállalni.

A vezérőbizottság, értesülésünk szerint, a legközelebbi napokban ülést tart és megállapítja a koalíció követendő taktikáját.

A politikai világban már ma kezdetét vette az ünnepi csendesség. A képviselők nagy része, elutazott vidékre s ha történik valami, az csak a vezérek békeakciója lehet.

(A dolgozó Kristóffy.)

A belügyminiszter utasította Selmec- és Bélabánya törvényhatóságát, hogy e hó 12-én hozott ama határozatát, amelylyel kimondotta, hogy Szabó Mihály főispánt nem installálja terjessze be a belügyminiszterhez.

(Főispáni lemondás.)

Temesvárról táviratozzák, hogy Molnár Viktor főispán beadta a kormányhoz lemondását; a főispán lemondása a megyei ellenzék általános megelégedésével találkozott.

(Pestvármegye.)

Pestvármegye székházán nagy események készülnek úgy Laszberg Rudolf gróf, mint a tiszti kar részéről. Laszberg gróf a törvényhatósági bizottságot a jövő hénapra rendkívüli közgyűlésre hívja össze. Tegnap a meghívók elkészítésén dolgoztak. A meghívókat posta útján a napokban küldik széjjel a megye bizottsági tagoknak. A közgyűlés tárgysorozata még nem jutott nyilvánosságra, de azt beszélték, hogy a főispáni eskütétel lesz a tárgy. Az alispán felfüggesztéséről szóló hír még mindig tartja magát. A vármegyei tisztviselők ma bizalmas tanácskozást tartottak a megyeházán, amelyre feljöttek az összes járási főszolgabírái és szolgabírái. Ezen a tanácskozáson megállapították abban az egyöntetű eljárásban, a melyet az alispán felfüggesztése eseti követnek. A vármegyei gazdasági egyesület ma ülést tartott, amelyen Keglevich Gábor gróf elnökölt.

Laszberg Rudolf gróf és Römer Róbert ma délben elhagyták a vármegyei házat és a belügyminiszteriumba hajtottak, ahol kihallgatáson jelentek meg Kristóffy belügyminiszternél.

(El nem fogadott lemondás.)

Lapunk zártakor értesülünk budapesti tudósítónktól, hogy a felhivatalos tudósító jelentése szerint a király nem fogadta el a kormány lemondását és hogy az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározást a hivatalos lap holnapi száma közölni fogja.

(Miskolc vármegye példaadása.)

A miskolcivármegyei bizottsági tagok ma tartott értekezletükön a netán felfüggesztendő tisztviselek kártalanítására 100,000 koronát adományoztak.

(Fegyelmi Rudnay ellen.)

A főváros mai közgyűlése a tanács parancsára elhatározta, hogy megkeresi a közigazgatási bizottságot aziránt, hogy Rudnay főkapitány ellen a szociálista tüntetések alkalmával tanúsított mulasztásért a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelje.

Tisza és a választói-jog.**Kiterjesztés, vagy általánosítás?****Biharmegye közgyűlése**

(Saját tudósítónktól.)

— dec. 20.

Rendkívül népes közgyűlést tartott ma Biharmegye törvényhatósága. A bizottsági tagok érdeklődését előre felkeltette az a körülmény, hogy Tisza István gróf előre hirdette, hogy az általános választói-jog kérdésében felfogását körvonalazni fogja.

A kellően reklámozott felszólalás megtörtént. Tisza István gróf kijelentette, hogy hiva ugyan az általános választói-jognak, de megvalósítását csak fokozatosan látja célravezetőnek. Ezzel aztán új oldalról kezdődhetik a vita. Már tudniillik abban a tekintetben, hogy egyelőre a fokozatos kiterjesztés, vagy azonnal az általánosítás jobb, helyesebb, alkalmasabb-e, a magyar nemzet különös alkotmányának Biharmegye közgyűléséről az alábbi tudósítás számol be:

Biharmegye törvényhatósága ma közgyűlést tartott, amelyen irattárba helyezték a Fejérváry-kormány bemutatkozó leiratát, továbbá tudomásul vették 29 törvényhatóságnak a nemzeti ellenállásról és a kormány elleni akcióra vonatkozó átiratait. Ezután következett Komárommegye átirata az általános választói jogról. A vármegye állandó választmány az javasolta, hogy mondja ki a vármegye, hogy a községenkinti titkos szavazást szükségesnek tartja és szükségesnek tartja a választói jog kiterjesztését ama határig, míg a nemzeti érdekeket nem érinti. Ezt magáévá tette a megye szabadelvűpártja is, melynek Tisza István gróf egyik vezére. A szabadelvűpárt nevében a közgyűlésen Hegyesy Márton, a párt elnöke támogatta a javaslatot. Utánna Tisza István gróf szólalt fel. Hosszu beszédben fejtegeti, hogy a szavazati jog kiterjesztése olyan közhaj, mely elől ma már kitérni nem lehet. Ő maga is hiva a választói jog kiterjesztésének, de nem tartja helyesnek, hogy a közgyűlés ma már a községenkinti és titkos szavazás kérdésével is foglalkozzék, amikor még maga a főkérdés a választói jog általánosítása sem érett meg végleg a döntésre. Szerinte ebben a nagyfontosságú kérdésben csak lépésben szabad haladni. Ezért külön javaslatot ter-

jeszt be, melyben a választói jog fokozatos kiterjesztése mellett foglal állást és sulyos aggodalmának ad kifejezést az általános községenkinti titkos választás behoztala iránt megkezdett akció felett. Többek felszólalása után a gyűlés nagy többsége az állandó választmány javaslatát elvetve, Tisza gróf javaslatát fogadta el.

Fejérváry beadta a kormány lemondását.**Békés kibontakozás.****Döntés előtt.**

(Saját tudósítónktól.)

— dec. 20.

Az országgyűlés mindkét Házának egyhangu határozattal kellett dokumentálnia, hogy a Ház elnapolása törvénybe ütköző. El kellett következnie annak, hogy az egész nemzet tisztán lásson a nemzeti jogok ellen agyarkodók kártyáiba. Mind ennek meg kellett történnie azért, hogy Fejérváry és törvénytelen kormánya azzal a kijelentéssel járjon a király elé, hogy a magukra vállalt „missió“-nak nem képesek eleget tenni. Minden mozdulatukban, minden óhajukban szemben találtak magukat a nemzeti ellenállás törvényes és ezért leküzdhetetlen fegyvereivel.

A mai nap minden valószínűség szerint döntő fordulatot hozott a válságba.

A „Neue Freue Presse“ estilapja jelenti, hogy Fejérváry *kizárólag azért utazott Bécsbe*, hogy a királynak előterjessze a *kabinet lemondását*. Értesülése szerint a **legközelebbi két hónap teljesen a kibontakozási akciónak lesz szentelve.**

A király a kabinet lemondása fölött még nem döntött, azonban a döntés a legrövidebb időn belül megtörténik.

E helyütt kell megemlíteni azt is, hogy Andrassy és Apponyi ma meglátogatták Kossuthot, akivel hosszasan tanácskoztak a politikai helyzetről. E tanácskozások tárgya az a béketerv volt, amelynek Lukács László csinál propagandát, s amelyet főbb pontjaiban körvonalazva Fejérváry is megismertetett ma a királlyal.

Remélhető tehát, hogy március elsejéig véget ér a válság. — Király és nemzet találkozza ama gondolatban, a mely a boldogulást jelöli meg egyedüli cél gyanánt, — megértik egymást és megteremtik az oly kívánatos és anynyira óhajtott, békés kibontakozást.

Ezen kibontakozásnak természetesen első és főfeltétele az, hogy a nemzeti kívánságok teljesülése elé ne gördítsen akadályt — Bécs és az uralkodó.

Ha ez megtörténik, — megkezdődhet a tisztulás az egész vonalon — egyesült erővel.

A halál önkéntesei.

— dec. 20.

Nap nap után mind inkább nagyobb mérveket ölt az öngyilkosság; mindinkább nagyobb azoknak a szerencsétleneknek száma, kik önközükkel vetnek véget életüknek. Szinte megszoktuk és közönyösen olvassuk a gyors egymásutánba következő öngyilkos-

ságok híradásait. Legfeljebb egy egy rendkívüli körülmény teszi érdekessé előttünk ezeket a megdöbbentően szomorú, mindennapi eseteket. Pedig mindinkább terjed ez a pestisszerű kór. Behatol mindenhova. Nem kimél senkit, semmit. Épp úgy szedi áldozatait a felső tízezerből, mint az alsó száz-ezerből. A művelt osztályokból épp úgy, mint a nép alsó rétegeiből, a munkás s a földmivelőosztályból.

A kétségbeesett emberek lelke már úgy megszokott az öngyilkosság gondolatával, hogy nehéz helyzetükben, a megpróbáltatás perceiben mint az egyedüli mentőeszköz szerepel előttük az öngyilkosság. Évenként százan és ezren rohannak az élet minden különösebb megfontolása, az emberi lét minden bigadtabb felfogása nélkül ebbe a kétségbeesés szülte urvánába.

Az öngyilkosság egyes eseteinek majdnem mindig megvannak a kiderített vagy szemellátható végzetes indító okai. Reménytelen szerelem, anyagi zavar, életuntóság, beteges kedély állapot stb. a leggyakrabban előforduló indító okok. De hát ki tudná mindezt elősorolni. Mert bizony nagyon gyakran egy önfelédtt pillanat is elég a végzetes tett elkövetésére.

Azonban ha más oldalról néztük, ha az emberi lélek mélységeit vizsgáljuk, látni fogjuk, hogy a felemlített közvetlen okok mellett ott van a sötét háttérben az okozat, mely leginkább a mai modern reális világnézeten alapszik. Ez a reális világnézet kiöl követője szívéből, lelkéből minden hitet, minden eszményt és szemeit ólomsúlylyal köti e világra. Ha tehát itt e földön nem reméli föltalálni boldogságát természetesen lelkében lassanként megérdeklődik a gondolat, hogy nem érdemes élni. Így tör bü-nös kezével saját élete ellen.

A mai kor gyermekének ritka esetben van eszményi célja. Rendesen, mikor fené-kig kiürítette a különböző élvezetek poharát és elkövetkeznek a sanyaru napok, akkor már képtelen az élet harcát megvívni. Hozzájárul ehhez még, hogy a vallási idealizmus száműzve van lelkéből. Nincs Istene, nincs vallása . . .

Az anyagi önzés ellenben orgiákat ül . . . Eszünkbe jut az „Ember Tragédiájában“ az Ur szava, „Ember, mondtam, hogy küzdj és bizva bízzál.“

Palatinus.

NAPI HIREK.**Napról-napra.**

(Advent)

— december 20.

Megváltó Jézusunk, jöjj el hozzánk, várunk.
Hej, de sötét világ van most itt minálunk!
A pokol szörnyei fojtogatnak minket,
Utainkra sebző töviseket hintnek.

Jöjj el csak mihozzánk, hogy Te magad
lássad,
Milyen mélységes mély lelkünkön a bánat.
Ősi szabadságunk kereszteden vérzik
Es hitvány kufárok ott pókdóssik végig.

Jer, éleszd szívünkben az erőt, a hitet,
Hogy mi rabszolgái nem leszünk senkinek.
Lancot ha vernek ránk rideg, durva kézzel,
A mi honszerelmünk játszva tépi széjjel.

Oh, jöjj el mihozzánk, hozzád békességet
Es egy akaratot itten minden népnek.
Igaz küzdelmünkben, jer, légy segítségünk,
Akkor nem veszhet el ősi örökségünk.

G. Diószeghy Mór.

— **Szokatlan első cikk.** Lapunk mult év június havában, egyik munkatársunk által közzétett újdonsági cikktől eredt becsület-sértő perben, a kir. törvényszék ítéletét rendelet folytán lapunk élén közzétenni köteleztünk. Szerencsére azonban akad — egyéb olvasni való is a számban! . . .

— **A debreceni kir. ítélőtábla elnöke.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a debreceni kir. ítélőtábla elnökévé Porubszky Jenő pozsonyi táblai tanácselnököt nevezte ki. A táblai elnökségre Széll Farkas tanácselnök, a kiváló történettudós és büntetőjogász is kombinációba volt véve. A királyi akarat azonban Porubszky Jenőt állította a debreceni tábla élére. Amint értesülünk, új vezetőjüket díszes fogadtatásban fogják részesíteni a debreceni tábla és a hatásköre alá tartozó törvényszék bírói kar.

— **Munkások karácsonya.** A kamara a keresk. minis. társaságoknál javaslatot tett kerülete 5 kiváló ipari munkásainak az évenként folyósítani szokott 100 koronás jutalmában való részesítésére. A miniszter elfogadta a kamara javaslatát. Egyszermind a kamara a maga részéről is további 6 munkás részére egyenkint 50 koronás jutalmakat adományozott. E jutalmakat tekintettel a karácsonyi ünnepekre és a tél szigorúságára, most folyósította a kamara, egyszermind pedig megszürette a miniszteriumnál az állami jutalmak folyósítását is. Az 50 koronás jutalmakat a következő munkások részére küldte el a kamara: Hoffmann József koporsógyári munkás Debrecen, Csizsár Sándor kefégyári munkás Debrecen, Deák József asztalossegéd Kunmadaras, Volsker Ottó nyomdász Maramarosziget, Fehér József olajgyári munkás Nyírbátor, Benze István malom munkás Szatmár.

— **Elismerés egy főispánnak.** Ne tessék megjájdni. Az elismerés távozó főispánnak szól ezuttal is, aminthogy az más-kép el sem képzelhető. Bármennyire megváltozott is a tisztességéről táplált felte-gés egyes politikai strébereknél, odáig — hála Istennek — még sem jutottunk, hogy akadjon vármegye, a melyik darabont főispánjának elismerést szavazzon. Az elismerés a jelen esetben Beöthy Pál Bereg vármegye távozó főispánjának szól, s az elismeréssel adózó fél természetesen a vármegye. Nem érdektelen feljegyezni azt, hogy Beöthy Pálnak ez az elismerés azért dukált ki, mert közgazdasági és kulturális téren kiváló tevékenységet fejtett ki. Az elismerés ezen indokolásában rejlik „gyöngéd célzás” rendkívül jellemző a mi politikai viszonyainkra. Aki tud a sorok között olvasni, megértheti az aláhuzott szavakból, hogy Bereg vármegye törvényhatósága igen helyesen és logikusan mit tart egy főispán hivatali kötelességének. Mert az kétségtelen, hogy politikailag a közigazgatásnak nincs a főispánokra semmi szüksége. . . .

— **A politika és a kamarási cím.** Sokat emlegetnek most egy esetet budapesti főúri körökben. Egy főúr, aki egyúttal császári és királyi kamarás, hazafias fellángolásában elhatározta, hogy a dinasztia szolgálatáról lemond, mert az nem vallja a kalicion elveit, s benyújtotta elhatározása eredményét: a lemondást a császári és királyi kamarásságról. Azóta mindennap várta a felmentést, míg végre megjött a nagy pecsétes levél, melynek tartalma azonban tragikomikus volt. Csak ez állott benne: „A kamarási rangot el lehet valakitől venni, de arról lemondani nem lehet.”

— **Az öngyilkos kereskedő temetése.** Ma délután temették el nagy részvét mellett Kun Mártont, azt a szerencsétlen

fiatal kereskedőt, aki hétfőn agyonlőtte magát. A temetésen, mely a közközházból történt, ott voltak a tragikus véget ért ember gyászoló testvérbátja, rokonai, jóbarátai és nagyszámu ismerősei, akiket mélyen megrendített a szomorú eset. A gyászszertartás az izraelita hitvallás törvényei szerint folyt le a kórház udvarán felállított ravatalnál Krausz Vilmos főrabbi megható, szép beszédben bucsuztatta el az elhunytat hozzátartozóitól. A gyászszertartás után megindult a menet a temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték a boldogtalan fiatal ember holttestét.

— **Ki az arany óra?** Több napelött egy urinó bejelentette a rendőrségen, hogy a Miklós utcán jártában elvesztett egy arany órát. A rendőrség most felhívja az illetőt, hogy jelentkezzen a bűnügyi osztályon Dobos rendőrbiztosnál.

— **Elkobzott napilap.** A kir. ügyészség indítványára a soros vizsgálóbíró elrendelte, hogy a Pesti Hirlap mai számát a rendőrség elkobozza. Ma reggel még mielőtt a Vidéki posta elmehetett volna, megjelent a Verseny-utcai postahivatalban az ügyeletes rendőrtisztviselő és lefoglalta az összes ott talált, szállításra várakozó lappeldányokat. A tisztviselő azután a Pesti Hirlap kiadóhivatalában jelent meg, ahol felmutatva a lefoglalást elrendelő kéziratot, házkutatást tartott.

— **A szerkesztőségben, kiadóhivatalban és a nyomdában talált összes lappeldányokat magukkal vitték.** A dohány tözsedékből, kávéházakból és egyéb nyilvános helyekről is elkobozták a lapot. A lefoglalást elrendelő végzés „Az országgyűlés egyhangú határozata” című vezető cikk több szakaszát inkriminálja, amelyben a kir. ügyész királlysértést látott. Ez ügyben a rendőri sajtóiroda a következő jelentést adta ki: „Dr. Bakonyi Kálmán vizsgálóbíró a Pesti Hirlap folyó hó 20-iki számának lefoglalását rendelte el. — Ezt a rendőrség azonnal foganatosította.”

— **Az 1898 IV. törvény cikk végrehajtása és az O. M. K. E.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés föltérjesztésben fordult a kereskedelemügyi miniszterhez az 1898 évi IV. törvény cikk végrehajtása, illetve a vasúti forgalomban való érvényesítése tárgyában. A föltérjesztés utal arra, hogy bár a nevezett törvénycikket azon elvnek szemmel tartásával hajtották végre, hogy minden községnek csak egy hivatalos neve legyen, mégis a hazai vasúti vállalatok nem alkalmazkodnak teljesen az új rendhez, hanem egyes vasúti állomások megjelölésére még mindig azon községeket régi, de már hivatalosan megszüntetett nevét használják, melyet az állomás érint, illetve amelyhez legközelebb fekszik. A föltérjesztés rámutatva azon hátrányokra, amelyek a rendszerből a kereskedelmi érdekekre háramlanak, kéri, hogy azon állomások, amelyek még olyan községeket viselnek, a melyeknek nevét a törvény megváltoztatta, ez új névvel látassanak el s ezen a néven kezeltesse a vasúti hivatalos kiadványaiban, ügyvitelében és forgalmában.

— **Eredeti kéziratok a kollégiumban.** A kollégiumi könyvtár modern kéziratgyűjteménye nap nap után gyarapodik érdekesebbnél érdekesebb kéziratokkal, levelekkel. Legújabbán Zoltay Lajos, a kiváló történetíró, ajándékozott a gyűjtemény számára husz becses levelet, közte: a Baksy Sándorét, Herman Ottóét, Gáspár Imrét, Móricz Pálét, Krudy Gyuláét, Szaboleska Mihályét, id. Szinnyei Józsefét, Takáts Sándorét, Tóvölgyi Tituszét, Vértesy Gyuláét, Zolnai Gyuláét, Zempléni Árpádét, Karcag Vilmosét, és K. Tóth Kálmánét. A könyvtár igazgatója hálás köszönetet mond az ajándékozónak.

— **A rendőrség és a póttartalékosok behívása.** Vállalkozott ugyan a rendőrség, bizonyos régebbi kormányrendeletbe kapaszkodva a póttartalékosok behívására kiadott katonai hatósági levelek kényszer-kézbítésére, de nem igen boldogul a kézbesítéssel. Arról értesülünk ugyanis, hogy a rendőrlégények, akikkel ezt a gyűlöletes levélkihordást végeztetik, nem találják a címzettek nagyobb részét. Hiányos a katonai levelek címzésének jelentékeny része. Hát hiszen ez természetes. A katonai hatóságnál a póttartalékosoknak Isten tudja milyen régi lakáscíme van lajstromozva, ezek alapján sikerrel semmiféle kerülő uton kézbesíteni nem lehet a leveleket. Csak véletlen, ha egyik-másikra rátalálnak. Vajjon arra való e hát a rendőrlégénység csakugyan, hogy a kemény hidegben nap nap után a katonai hatóság rosszul címzett leveleinek a gazdáit kutassa tüskön bokron keresztül? Eltekintve a törvényhatóság szigorú tilalmától, egyszerűen képtelenség is, meg lehetetlennek is mondható ilyen munkával terhelni a rendőrséget, amelynek amúgy is nagyon össze kell szednie magát, hogy a szorosán vett közrendészeti kötelességét úgy ahogy teljesíteni tudja.

— **Szótársból — szurkálás.** A józsaikore smában mulatozott egy vidám kompánia. Matesz György, Titrich Viktor, Bicz Ferenc hadházi és az öreg Vig István józsaik lakosok voltak e társaság tagjai, nesztelenül mulattak, boroztak, be sem rugott egyik sem, mégis igen kedélyesen elbeszélgettek. De ennek a beszélgetésnek vége mégis csak az lett, hogy Matesz összeszóalkozott Viggel, ki őt huncut gazembernek nevezte. Matesz kijelentette, — hogy beperli ezért, azután eltávozott társaival együtt. De az utóán ismét összetalálkozott Viggel, aki ismét azt kiabálta, hogy csaló, gazember, Matesz csak annyit felelt, hogy:

— Vig bácsi, ezt be kell bizonyítani. De erre már Vig kést rántott elő és azzal ellenfelén két súlyos szurást ejtett. A csendőrség e miatt megindította ellene az eljárást, de a tetes azzal védekezett, hogy attól félt, ha nem szur, hát őt verik meg. A súlyos testi sértés miatt feljelentették a kir. ügyészségnek.

— **A fogyasztó közönség figyelmébe.** Értesítjük a fogyasztó közönséget, hogy a kereskedelemügyi m. k. Miniszter ur megengedte, miszerint a f. hó 24 és 31-re eső vasárnapokon a kereskedelmi és ipari üzletekben az árusítás délután 5 óráig történhessék, és így a karácsonyi ünnepeket és az újévet közvetlenül megelőző vasárnapokon az üzletek délután 5 óráig nyitva lesznek. A kereskedő társulat.

— **A művelt comb.** Egy megyei hivatalos közlönyben ezt olvassuk:

„Pokriva József tartalékos egészségügyi katoná megözökött. Személyleírás! Sorozási évfolyam 1895., akvi lapszám 22., rendfokozat: tartalékos egészségügyi katoná, n. v.: Pokriva József stb. Különös ismertető jelei vagy fogyatkozásai: mérsékelt érgörcs a bal alsó combon, mely nyelveket beszél: magyarul, németül és tótul.”

Ilyen művelt combja is kevés embernek van!

— **Egyiptomból visszahozott kaposvári sikkasztó.** Az osztrák Lloyd társaság „Habsburg” nevű hajóján Alexandriától Triesztbe érkezett Breuer Oszkár 21 éves kaposvári illetőségű egyetemi hallgató. Breuert a budapesti hatóság megkeresésére alexandriai konzulátusunk toloncoltatta Triesztbe. A fiatal ember 980 koronát sikkasztott el a főváros terhére és megözökött és ezen aránylag csekély összeg miatt pusztult el egy egzisztencia. Breuert Triesztből Budapestre szállították.

Az erdélyi román mozgalom.

Az erdélyi oláh mozgalomról szóló újabb hírek három leartóztatásról adnak hírt. Mind a három Déva környékén történt, ahol a forrongás, úgy látszik, a legkomolyabb. Viszont Szászrégenből és Fogarásról megnyugtató jelentések érkeznek és megnyugtató az az akció is, amelyet a román nemzetiségi képviselők indítottak a fölzaklatott közsélmény lecsendesítésére egyfelől, másfelől a megrágalmazott román nemzetiség reputációjának helyreállítására érdekében. A dévai esendőség ma letartóztatta Lupsor Ádám dordosi oláh papot, aki az asszonyokat a templomból előbb hazaküldötte és azután a férfiakhoz látító beszédet intézett, majd a hívőkkel a Janku nótát elénekelte. Hatósági intézkedésre a megye több községébe katonaságot rendeltek, így Brád, Körösbánya, Kristyán, Hátszeg, Kitid és Puj községeket gyalogság és huszárság szállotta meg. Ezenkívül a esendőrök létszámát megszorították. A esendőség továbbá letartóztatta Vissoj Ignác kitidi oláh papnövédekét és János Szimion gazdag parasztot is. Az ügyesség a letartóztatásokat helybenhagyta.

Hattyusült. London előkelő köreiben a legritkább és legfinomabb peccenyék szoktak asztalra kerülni karácsony estéjén. Ezek között a legrefináltabbak egyike a hattyusült. Eduárd angol király asztaláról ennek a delikatesznek nem szabad hiányoznia. A hattyu hús csaknem olyan, mint a liba. A mult évben egy hattyuért negyven shillinget fizettek Angliában és az idén se lesz olcsóbb, minthogy a király hattyuanyészetéséből igen kevés példány kerül forgalomba, a nyilvános tavakban való hattyuanyészést pedig olyan szigorú rendszabályok korlátozzák, hogy ezen a réven vajmi csekély az adásvétel.

LETZTER JOZSEF fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sz. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő korlátban.

Messze földön nincsen párja a Mentze Henrik ujdonságok áruházának Piac-utca 50 és Szent-Anna utca sarkán ott lehet vásárolni igazán szép, jó és olcsó ajándék tárgyakat karácsonyra és újévre, a kiszolgálás előzékeny és pontos.

Nincs többé hajhullás. Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerésztárában, Piac-utcan.

Olcsó és szép gyermek játékokat háztartási cikkeket és mű iparúkat Mentze áruházában vásároljon.

Legszebb karácsonyi ajándék. A m. kir. főposta mellett van Harth Gusztáv fényképe, mely a legmodernebbül van felszerelve s hol a fényképek a legremekebbek kivitelben vannak elbájlítva. Ki juányos árban s szép képeket óhajt, bizalommal forduljon a céghez.

Pénz, szivar és cigaretta tárcák és kézi táskák gyönyörű ujdonságok érkeztek Mentze áruházába.

Kugler cukorkák, eredeti csomagolásban és áronként 1 kilogramm fa és selyem dobozokban és csomagokban kaphatók Hegedűs és Sándor cégnél, Debrecen, Kossuth utca 11.

Papa! Mama! baba! Mentze.

Férfi divattingek készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 2-50. és 3 frt. legszebb nyakkendők 50 krtól, kitűnő angol keztük, sport és divat kalapok Fekete férfidivatüzletében.

Hölgyek figyelmébe. Alkalmi bevásárlás december 31-ig. Rendkívül leszállított áru divatcikk, selymek, női ruhakelmék, felöltők Molnár Ferenc, (Zádor Lajos utóda) női divattermében.

Használja a híres Hajdusági pedrőt. Egy doboz 50 fillér. Kapható **Gross Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth utca **Arany-egyszarvu gyógyszerész** társ.

A Népsegélyző-Bank megnyílt. Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

Karácsonyi legalkalmasabb ajándékok u. m. családi doboz levélpapírok, tintatartó készletek, képeslapalbumok, írómappák, új acélmetézet, Bronzfényképek és olajnyomatú képek különféle nagyságban rámmával, vagy anélkül nagy választékban feltűnő olcsó árakban Pongrácz Géza papírraktárában Debrecen, Bika szálloda mellett.

Az Amatőr Kissé megkésve bár, de diszesen, szebbnél szebb hazai és külföldi képekben, valamint tartalmas és tanulságos cikkeiben gazdagon jelent meg „Az Amatőr” 29. száma. Tartalmából különösen kiemeljük Kohlman Artur d. nak Petzvalról írt sorozatos életrajzát, a Wiener Amateurphotographen Club kiállításának, a Lechner féle gyárnak, Szeghalmi Gyula most megjelent kézikönyvének szakszerű ismertetését, a bő rovatókat. Dr. K. Lippich Eleknek, Öry Bélának (Borza,) Révész Zoltánnak, Komoróczy Andornak, Gábler Vilmosnak (Salgó Tarján), Balog Rudolfnak és neves külföldi művész amatőröknek képei díszítik e minden amatőrnek, de a nagyközönségnek támogatására is mindenképpen érdemes folyóiratot. És miként az eddigi füzeteken, úgy ezen a számon is meglátszik a rajongó szeretetnek a nyoma, melylyel a lap lelkes szerkesztője az amatőr művészetek ügyét szolgálja. Az Amatőr előfizetési ára negyedévre 3 korona 50 fillér. A kiadóhivatala Budapest, VII., Király utca 89. sz. alatt van.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A szerelem halottja. Mégmérgezte magát. Öngyilkos leány.

(Saját tudósítónktól.)

— dec. 20.

Minthogy az utóbbi időben Debrecenben a napi események sorozatában majdaem kivétel nélkül rendszeren ott szerepel egy-egy öngyilkosság, már szinte természetes és legkevésbé sem feltűnést keltő eset, hogy ama szerencsétlen halandóknak száma, akik a kifürkészhetetlen sors végzeténél fogva arra lettek kárhóztatva, hogy önként dobják el maguktól az életet, — ma ismét szaporodott egygyel. Ezuttal egy szegény eseléd leány tragédiájáról számol be a napi krónika.

Nagy Erzsébetnek hívják a boldogtalan teremtetést. Tiszapolgárra való. Otthon tartózkodott szüleinél, de tegnap azzal az ürügygyel, hogy a tölre elszegődik valahová, — bejött Debrecenbe és itt Czeglédi Pál, Késes utca 16. sz. lakos alatti szállásadójánál ma délelőtt *marólguggal* megmérgezte magát. Tettét szerelmi bánatában követte el.

Reménytelenül szeretett egy Szilágyi Berti nevű Debrecenben Apaffy utja 122 szám alatt lakó kerékgyártó segédet, akivel egy időben viszonya is volt, de a fiatalember ráunt és hűtlen lett hozzá — hallani sem akart róla. Az elkeseredett leányzó a csalódást nem tudta elviselni és öngyilkossághoz folyamodott.

Két levelet hagyott hátra. Egyikben a szüleitől kéri, hogy bocsássanak meg neki meggondolatlan tettéért, a másikban a hűtlen szeretőtől bucsuzik el érzékenyen, akit

arra kér, hogy a sirja felett huzassa el az „Éjszaka volt, amikor én születtem” kezdetű nótát.

A levelet a következő érzelmes bucsu szavakkal fejezi be:

Isten veled szép kedvesem örökre. Engemet a sötét sir elnyel. A fajfámra csak az legyen felírva: itt nyugszik egy szerelemben csalódott. Isten veled s áldjon meg. Bárhol leszel csak én juszak eszedbe a sirig hű kedvesed Erzsébet.

A boldogtalan leányt még élve szállították be a kórházba, ahol azonban néhány órai rettenetes kínlás után kiszenvedett. Tragikus esetéről a rendőség táviratilag értesítette hozzátartozóit.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Csütörtök, dec. 21. „Kaméliás hölgy” dráma. K. Hegyesy Mari a bpesti Nemzeti színház tagjának fellépte. (B)

Péntek, dec. 22.: „Cigány” népszinmű. K. Hegyesy Mari a bpesti Nemzeti színház tagjának fellépte. (C)

Szombat, dec. 23.: „Stuart Mária” szomorú játék. K. Hegyesy Mari a bpesti Nemzeti színház tagjának utolsó fellépte. (A)

Színházi hírek.

— dec. 20.

Bohémszerelem. Ez a címe annak a zajos sikerű operett ujdonságnak, amelyben Berlinben Kürty Klára oly óriási sikert aratott és a mely a Magyar színház műsorán még nagyon soká szerepelni fog. Ezt a kitűnő zenejű darabot, melynek főbemésző dallamait a francia zeneköltés kiváló művelője Herblay szerezte, Zilahy is megszerezte előadásra és valószínűleg a jövő hét végén az énekes társulat be is mutatja.

Kaméliás hölgy. K. Hegyesy Mari ma este folytatja vendégjátékát Dumas szenzációs drámájában a Kaméliás hölgyben. Ez az a szerep, amelyben a művésznek egyik legnagyobb diadalát aratta, nemcsak Budapestben, hanem a vidéken is. A társulat tagjai közül, Szakács, Ternyey, Szabó Irma jutottak kiváló szerepekhez.

A gyermekek öröme. Nagyszerű előadásban lesz részük karácsony előestéjén a színház jövődi habitújának és nagyságos asszonyainak, a gyermekeknek. E hó 24 én a színház gyermekelőadást rendez, amely alkalommal a varázslatos Ezeregyéjszaka című tündérrage kerül színre.

K. Hegyesy Mari föllépte.

— dec. 20.

Értjük a Nemzeti Színház kiváló művésznőjét, a midőn először a régi jó „Lowodi árvá”-ban lépett fel Debrecenben.

K. Hegyesy Mari egyénisége szinte predestinálva van a pathetikus, érzélgős allűrökre. Csaknem utolsó képviselője a súlyos hangsúllyal deklamáló, mindent aláhúzó nyújtó, a sötét árnyalatokat annyira kedvelő német színész-iskolának.

A „Nemzeti Színház” deszkáin azonban a természetes, diszkréttebb színezés járja, így tehát nem csoda, ha legalább a vidéken szeret a régi romantika forrásában megfürödni s kedvére ki romantizálja magát.

A „Lowodi árva” Jane-je erre neki kellő alkalma: nyújtott. Az ő kitűnő művészi kvalitásait bizonyítja, hogy még ebben a száritott levendulától telített légkörben is

nagy hatásokat tudott elérni. — Kivált az első felvonás nagy jelenetében játszott óriási hatással.

Azonban minden felvonás után sokszor hívta a közönség, mely régi kedvencének tökéletesedett művészetét és szépségét ünnepelte.

Az előadás készületlen volt. Kiemeljük Ardaí Idát, a gögcs lady szerepében s egy fiatal szereplőt, a bájos Szakács Ilust, a kis George szerepének rendkívül ügyes alakításáért. Szakács Andor Rochestere is előkelő alak volt.

A tisztikarnak bankettje levén, ma a katonai zenekar nem játszott. Jövőre cigány zenekarral tessék pótolni a kellemetlen hiányt.

TAVIRATOK.

Ottó főherceg állapota.

Bécs, dec. 20. Ottó főherceg állapotáról délelőtt 10 órakor azt az orvosi jelentést tették közzé, hogy a főherceg az éjszakát nyugodtan töltötte. Hőmérséklet normális, köhögési inger jelentékenyen csökkent.

Zavargások Sanghaiban.

Washington, dec. 20. A külügyi hivatalból Sanghaiból érkezett jelentés szerint ma újabb zavargások voltak, amelyeknek több halott és sebesült áldozata van. Mindazáltal az európaiak uralják a várost. A kínai hivatalnokok segédkeznek a zavargások elnyomásánál. E jelentés leadása idejében minden nyugodt volt.

Sztrájk Párisban.

Páris, dec 20. Tegnap sztrájkoló földmunkások a belügyminiszterium elé skartak vonulni, hogy követeléseiket átnyujtsák. A rendőrség azonban szétoszlatta őket. Az ekkor támadt összetűzésnél több sztrájkoló és rendőr megsebesült.

Vesztett kutya garázdálkodása.

Déva, dec. 20. Tegnap egy vesztett kutya 11 embert megmárt. A főszolgabíró a sebesülteket azonnal a budapesti Pasteur-intézetbe szállíttatta. A kutyát lelőtték s az állatorvos veszélyesét konstataált rajta.

Vonat összeütközés.

London, dec. 20. A Times jelenti New Yorkból: A belvárosban a 104 számú utcában a newyorki városi vasut két vonata összeütközött. Hivatalosan még nem állapították meg, de azt hiszik, hogy az összeütközésnek sok emberélet esett áldozatul.

Ugron Gábor bűnpöre.

Marosvásárhely, dec. 20. Az itteni királyi tábla ma tárgyalta Ugron Gábor bűnperét. A táblai ítélet bűnösnek mondja ki Ugront, a hamis bűvésztetésében és ezért hat hónapi fogházra átváltoztatható nyolcezer korona pénzbüntetésre ítélte. A tábla ítélete, amely a székelyudvarhelyi törvényszék ítéleténél szigorubb, feltűnést kelt.

Montenegró alkotmányos állam.

Cottinje, dec. 20. A skupstinát ma trónbeszéddel megnyitották. Az alkotmány megadása egész Montenegróban lelkes örömet keltett. Miklós fejedelem élénk ovációban részesítették. A fejedelem, valamint az orosz cár mai névnapja alkalmából ünnepi tedenot tartottak.

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, dec. 20.

(Déli zárlat.)

Buzakinát és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri lanyha, a többi változatlan. Idő: fagyos.

Buza áprilisre	17.18—20.
Buza októberre	16.80—82.
Rosa áprilisra	14.16—18.
Zeb áprilisra	14.32—34
Magyar májusra	13.62—64.
Repce 1906. augusztusra	27.50—70.

Törvényszék.

§ **Elgazolt asszonyok** Csaknem végzetes kimenetelű szerencsétlenségnek volt okozója néhány hónappal ezelőtt Szatmári István debreceni fuvaros, aki dolga miatt elfoglalta lévén gondatlanul rábizta szekér elé fogott lovainak hajítását egy tizenegyeszandós gyerekre. Hajítás közben a lovak valamitől megbokrosodtak és elragadták a szekeret. A gyenge fiu nem tudta megfékezni a megvadult állatokat és így történt, aztán, hogy az országuton ballagó Kaszás Istvannét és Kiss Zsuzsánnát elütötte a szekér. A két asszony régen kiheverte már az elgazolásból származott sérüléseit. Szatmári pedig ma vonta felelősségre gondatlanságából okozott súlyos testisérülés vétségéért a törvényszék és jogerősen 7 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ **Verekezés vége.** Majálison vigadoztak ez év május hó 7-én Pálosi Gábor és Ari József hadházi lakosok és miután a mulatságot megelégtették erősen pityókás állapotban együtt indultak hazafelé. Utközben a két berugott atyafi valami felett összeszólközött és kölcsönösen elagyabugyalta egymást, amivel a köztük fenforgó nézeteltérés be is fejeződött volna, esakhogy a dologba beleártotta magát a hatóság is és így kerültek aztán cselekedetükért ma a törvényszék elé, mely Pálosi Gábor 2 havi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre, Ari Józsefet pedig 14 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen mindkét vádlott fellebbezett.

§ **Tolvaj gulyás bojtár.** Enyves kezű legény Antal József csegei gulyás bojtár, akiknek több rendbeli lopás terheli a lelkét és ezért már hosszabb idő óta raboskodik a tömlöcben, honnan nem is egyhamar szabadul ki. A jeles subarc legutóbb Csöge Ferenc hortobágyi csikóst lopta meg, akitől egy csipő vasat, egy félsarkantyut és egy szál citra hurt emelt el. Ezért a tettéért a törvényszék ma ítélkezett felette és tekintettel rovott múltjára 6 hónapi börtönnel hosszabbította meg az előbbi bűncselekményeiért rászakolt másfélévi börtönbüntetését.

Szerkesztői-posta.

Kis gazdaszony. Nem egész bizonyos, hogy a Burgonyát Dracke hozta volna Európába. — Annyit tudunk róla, hogy ez a rendkívül hálás és hasznos növény Amerika mérsékelt részeinek valamelyikéből került hozzánk. Vadon találták gümös rokonát az Egyesült Államok valamely helyén. — Nincs bebizonyítva, hogy Havkins, Walter Raleigh és Dracke (mind a 16. század másik felében) ezt a növényt hozták volna ide, inkább más, hasonló fajtát. Már azelőtt is el volt terjedve. Nálunk a XVII. században erőszakosan terjesztették a nép közt, de bizony lázongások támadtak, mielőtt hasznát fölismerték volna. A dohányt ellenben tiltották és mégis hogy elterjedt a dohányzás! Híjába, olyan a magyar ember, hogy a jóra rábíni, a rossztól eltiltani mindenképp lehet, csak erőszakkal nem!

Temesvár. Nagy köszönettel vetjük

Közgazdaság.

Lábbeli szállítások a debreceni kamara kerületéből. A közös hadsereg lábbeli szállításában a debreceni kamara kerületének kisipari alkalmi szövetkezetei évről évre részt szoktak venni. Ez évben sikerült részükre jelentékeny munkát kieszközölni. Most a közös hadsereg lábbeli szükséglete lett felosztva s abból kaptak: Acs Gábor szövetkezete Jászberény 800 párt, ifj. Bóna János szövetkezete Jákóhalma 500 párt, Toth Mihály szövetkezete Jásztelek 300 párt, Szilvássy Károly magánpályázó V. Namény 50 párt, Kovács István szijgyártó Nagybánya 1500 db. szijgyártó cikket. Egy pályázat elkésztett adatot be, azonban ez is kap a fennmaradó mennyiségekből 300—400 párt. Összesen a debreceni kamara körülből 2000 db. bakkancs és 1500 szijgyártó munkát nyert a közös hadsereg karácsonyi pályázatán. Az előzőleg megejtett honvédségi kiosztás 1250 pár lábbelit juttatott a kamara iparosainak.

Városi Színház.

Bárlet 71. szám. (B)

Debrecen, csütörtök, december 21-én:

K. HEGYESY MARI fellépésével:

Kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Irta: ifj. Dumas Sándor.

S Z E M É L Y E K:

Duval Armand	— — —	Ternyei Lajos.
Duval Georges, Armand atyja	— — —	Bakács Gyula.
Rieux Gascon	— — —	Kondor Ernő.
Saint-Gaudens	— — —	Sarkadi Vilmos.
Gusztáv	— — —	Krasznay Ernő.
Gauthier Margit	— — —	K. Hegyesy M.

Holnap, pénteken, december hó 22-én:

K. Hegyesy Mari fellépésével:

A cigány.

Népszínmű.

Karácsonyi kiállítás

Allandó Képkiallítás remek képekből modern keretekben.

Diszművek és ifjúsági iratok óriási választékban.

Levélpapír különlegességek remek dobozokban.

Íróasztal készletek ezüst és bronzból hölgy és férfi íróasztalokra.

Íróasztal mappák és emlékkönyvek óriási választéka.

Imakönyvek minden felekezeti számára a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kötésig.

Amerikai szétszedhető és forgatható könyvszekrények.

Képeslevelezőlap és Bélyegalbumok remek kivitelben.

Képes levelezőlapok. Karácsonyi és újévi alkalomra meglepő választékban.

Havi részletfizetésre is szállítunk.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!!!!

HEGEDÜS és SÁNDOR

előbb **László Albert és Társa**

könyv- és papíráruháza,

Kossuth-utca 11.

Petroleum

forrás,

mely kiapadhatatlan, olcsóbb mint bárhol, csak a cégre tessék vigyázni. festék és petroleum nagykereskedő

Neumann Nándor

Hatvan-utca 5.

első számú üzletben. Telefon 205 sz.

Nagy kávé raktár.

Kiváló finom idei terméstü Mandarin, Suchong, Congo és Pecco tea. Citrom, narancs és a híres **Manner-féle** cukorkák nagy raktára

KOHN HENRIK

cégnél

Debrecen, gróf Degenfeld-tér 7 sz.

Legjobb bajuszpedrő

a híres Debreceni

„CIVIS“ bajuszpedrő

amely nem tép, de jól összetartja és nőttet a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Óriási karácsonyi Könyvvásár

Harmathy Pál

könyvkereskedésében

Fűfészker-tutca 14. sz.

Ajándéknak alkalmas diszkötéses művek, költemények, ifjúsági elbeszélések, utleírások, történetek serdületebb leányok számára a legkezeveltebb illusztrált könyvek, gyermekek részére diszes mese és képez könyvek, diszes imakönyvek és levelezőlap albumok s egyéb ajándék tárgyak, mindezek

teljesen új állapotban most le- szállított áron beszerezhetők.

Telefon 374.

Ékszer, óra

és ezüstáru ujdonságok

bámulatos olcsó árban

egyedül a solidságáról általánosan elismert

Blau Lipót és Fiai

utóda

arany, ezüst és ékszer áru raktárában Fiac-u. 41 sz. alatt szerezhetők be.

Külön china-ezüst osztály!

KOSTYA JÁNOS

ékszerész

Debrecen, Széchenyi-u. 1. sz.

Ref. Kéltanplom mellett.

Ajánlja a már 20 év óta fennálló

ékszer üzletét,

amely a nagyérdemű közönség által elismert szolid,

lelküismeretes kiszolgálásban páratlan és legolcsóbb forrás.

Dus választék.

Tulfizetés kizárva.

HIRDETTÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

KÉZIMUNKA KIÁLLÍTÁS

BENYÁTS EMIIL

külön kézimunka osztályában.

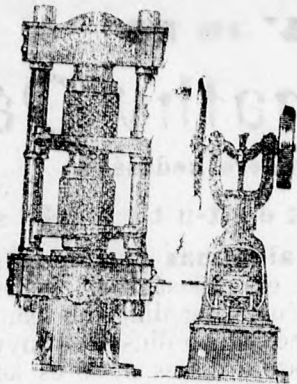
Olcsó árak!

Nagy választék!

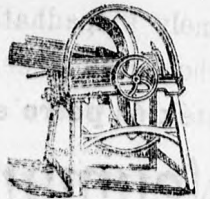
Üzlet átvétel.
 Van szerencsém a nagyérdemű közönség b
 tudomására hozni hogy az
Ipar kávéházát átvettem
 és azt ujonnan renováltattam, úgy, hogy a m
 kornak teljesen megfelel és e téren husz évea
 át szerzett tapasztalatommal oda fogok hatni
 hogy a nagyérdemű közönség becses pártfo
 gását kiérdemeljem.
Tisztán kezelt italok.
Hamisítatlan borok.
Billiárd sappal egy óra 24
krajcár, éjjel 32 krajcár.
 A nagyérdemű közönség becses pártfogását
 kérve maradtam teljes tisztelettel
Benkő János
 az „Ipar“-kávéház tulajdonosa.

TITKOS
 betegségek ellen legjobb szer a
„TRIAS“
 2-3 napi befecskendéssel a folyást utóbaj és
 fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A
 legrégebbi s legelhanyagoltabb folyásban szen-
 vedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiak-
 nak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése
 után bérmentve küldetik. Fecskendők külön
 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur
 gyógyszerárában (Főpiac) és a legtöbb vidéki
 gyógyszerárában is kapható. — Titoktartás
 mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

FLEISCHER és TARSA

gépgyára és
 vasöntődéje

KASSAN, Vám-utca 11-ik szám.
 Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapaszt-
 talatok szemmel tartásával célszerűen s gondosan
 gyártott gépeit, nevezetesen:

Szecskaavágókat kéz- és járgányhajtásra
 Répavágókat s tengeri morzsolókat,
 Olajsajtókat s olajmagpörkölőket,
 Olajmag zúzókát,
 Örlő és daráló malmokat,
 Teljes malom-berendezéseket,
 Progress-tisztító-gépeket, liszt osztályozó hengereket,
 Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket, és gőzkazáno-
 kat, szeszgyár-berendezéseket stb.
 Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.
 Bizományaink árjegyzékét kívánatra küldjük.
Sesztina Lajos urnál Debrecenben.
 Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

Legalkalmasabb Karácsonyi és ujévi ajándékok
 még eddig nem létezett olcsó árban csakis
Halász Nándor órás és ékszerésznél
 (Piac-u. Fehérlő-szálló épület) kaphatók.

Blatner József
 üveg-, porcellán és lámpaáru üzlete,
 Debrecen, Csapó-u. 1. szám alatt
Karácsonyi és ujévi
 ajándék tárgyak
 u. m. sör- és bor készletek, viz és likőr
 szervize, kávé- és tea készletek, evőesz-
 közök, dísz tárgyak valamint asztali és
 függőlámpák minden a legjutányosabb
 árban beszerezhető
Képervezések hallatlan olcsó
 árban készíttetnek.
 Ablak üvegezési vállalat.

BUM BUM BUM
 Fényképhez, Levelezőlapoz, Bélyeghez
 nagy **Emlékalbum** választék
 Ajándéknak **éisz** levélpapírok elegáns dobozokban.
Karácsonyi és ujévi képes levelezőlapok, néhány ezer új, szebb-
 nél-szebb mintában
 Ujévi gratulációhoz **névjegyek** izléses kiállításban
Mihály Sámuel Főter-30
 „EMKE“ kávéház mellett.
 papírkereskedésben.